

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 14Csp/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121574600
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milina Jánošková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2022:6121574600.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Milinou Jánoškovou v spore žalobcu: 365.bank, a.s., IČO: 31 340 890, so sídlom Bratislava -Staré Mesto, Dvořákovo nábrežie 4, práv. zast. SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., IČO: 36 853 186, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Štefánikova 8 proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, zastúpená procesným opatrovníkom matkou E. B., nar. XX.XX.XXXX, občiankou SR, bytom C. D. XXX - práv. zast. JUDr. Annou Žedényiovou, advokátkou so sídlom v Trenčíne, Palackého 85/5 o zaplatenie 8.422,34 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi istinu 7.954,85€ spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 7.954,85€ od 25.10.2022 až do zaplatenia a to v pravidelných mesačných splátkach po 30€ mesačne, splatných vždy do 20.-teho dňa príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pod hrozbou straty výhody splátok, v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

Vo zvyšku sa žaloba z a m i e t a .

Žalobcovi sa právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou zo dňa 13.12.2021 domáhal od žalovanej zaplatenia istiny 8.422,34€, zmluvného úroku 1.920,19 €, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8.422,34 € od 12.02.2021 do zaplatenia, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 36 € a náhrady trov konania. Uviedol, že dňa 22.11.2019 uzatvoril žalobca (do 2.7.2021 podnikajúci pod obchodným menom: Poštová banka, a.s.) so žalovanou stranou zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Úverová zmluva“). Na základe Úverovej zmluvy žalobca poskytol v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov žalovanej strane bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 9 200€. Žalovaná strana načerpala úver dňa 22.11.2019 (aktuálny stav úveru, posledná strana). Podľa Úverovej zmluvy je v prípade nesplácania úveru žalobca oprávnený vyhlásiť úver za predčasne splatný. Žalovaná poskytnutý úver riadne nespĺcala, napriek tomu že žalobca upozornil žalovanú stranu na jej omeškание so splácaním úveru a možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Keďže žalovaná strana úver nespĺcala, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 11.2.2021 a požiadal žalovanú stranu o okamžité splatenie celého zostatku úveru. Prehľad splátok vyplýva z aktuálneho stavu úveru z bankového informačného systému vedeného v súlade so zákonom č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov. Istina pohľadávky tak predstavuje 8.422,34 € (9.200,- € – 777,66 €). Žalobca si uplatňuje nárok na zvyšnú časť neuhradených úrokov podľa úverovej zmluvy v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR (čl. 2 ods. 2 CSP; bližšie časť III.). Celkové úroky, ktoré mal

na úver žalovaná strana zaplatiť predstavovali v zmysle amortizačnej tabuľky sumu 2.351,68 € [celkové náklady 11.551,68 € - istina 9.200,- €]. Vzhľadom na doteraz zaplatené úroky predstavujú nezaplatené úroky sumu spolu vo výške 1.920,19 € (2.351,68 € - 431,49 €). Žalobca si zároveň uplatňuje neuhradené poplatky vo výške 36 €, ktoré predstavujú reálne náklady spojené s vymáhaním úveru (zasielané upomienky a zosplátnujúce výzvy žalovanej strane). Tento nárok si žalobca uplatňuje ako „náklady spojené s uplatnením pohľadávky“ v dôsledku toho, že elektronický formulár pre podanie návrhu na vydanie platobného rozkazu neobsahuje samostatné kolónky pre poplatky. Žalobca si uplatňuje zákonné úroky z omeškania vo výške 5 % p.a., a to iba zo sumy nesplatennej istiny úveru. Žalobca teda nepožaduje zaplataenie úrokov z omeškania zo sumy úrokov a poplatkov, na ktoré žalobcovi vznikol nárok do a po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Žalovaná strana do zosplatenia uhradila na úver sumu 1.245,15 € z čoho pripadlo na: istinu 777,66 €, úroky 431,49 € a poplatky 36 €. K uplatneným úrokom žalobca poukázal na judikát č. R 5/2021: „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“. Odpoveď na otázku, či má veriteľ právo na zmluvne dohodnuté úroky z poskytnutého úveru až do jeho vrátenia, a to aj za obdobie po splatnosti úveru dal Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 16.6.2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020 podľa ktorého: „Dovolačí súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ (ods. 24 odôvodnenia). Totožne aj uznesenie NS SR zo dňa 30.6.2020 sp. zn. 2 Cdo 115/2019. K nastolenej právnej otázke sa vyjadril aj Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 30.7.2019 sp. zn. 6 Cdo 113/2018, keď uviedol, že: „(...) v súvislosti s právnou otázkou, či veriteľ má po zosplatení dlhu nároku na zmluvné úroky, dovolačí súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplataenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.“ a mnohé ďalšie rozhodnutia NS SR (rôznych senátov) - 1 Cdo 94/2019, 1 Cdo 208/2019, 2 Cdo 115/2019, 3 Cdo 113/2019, 5 Cdo 42/2020, 7 Cdo 111/2019, 7 Cdo 307/2019, 8 Cdo 125/2018. Pre úplnosť dodávame, že Ústavný súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 476/2012 nezaoberal prípustnosťou paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky popri úrokoch z omeškania, ale namietaným porušením základných práv konkrétnej sťažovateľky. Ústavný súd SR nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Právne závery všeobecných súdov môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). V uvedenom prípade takáto situácia nenastala, pričom Ústavný súd uviedol, že: „Ústavný súd poukazuje na to, že podľa ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o návrhoch, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd, t. j. právomoc ústavného súdu je subsidiárna. Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie tohto práva (I. ÚS 3/97)“. Svoj nárok preukazoval predložením listín a to : zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX spolu s obchodnými podmienkami, aktuálnym stavom úveru, upomienky a vyhlásenie predčasnej splatnosti spolu s poštovým podacím hárkom, predžalobnou výzvou spolu s poštovým podacím hárkom.

Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 27.12.2021 pod č.k. 18Up/1685/2021 platobný rozkaz, ktorým žalovanú zaviazal na zaplataenie žalovanej pohľadávky s trovami konania v zmysle žalobného návrhu.

Proti platobnému rozkazu podala žalovaná včas odpor s odôvodnením, v ktorom namietala, že zmluva o úvere je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle ust. § 38 ods.2 Obč. zákonníka. V správe ošetrojúceho lekára A. F. G. (psychiatra) sa uvádza, že žalovaná má od detstva diagnostikovanú závažnú duševnú poruchu – mentálna retardácia IQ 46 stredného stupňa, v dôsledku čoho žalovaná dlhodobo nedokáže posúdiť závažnosť svojho konania vzhľadom na podstatne zníženú schopnosť predvídať dôsledky svojich konaní, finančnú negramotnosť, vysokú sugestibilitu a vzhľadom k tomu nie je spôsobilá niesť následky takéhoto konania a nedokáže riešiť ani bežné sociálne situácie, je 24 hodín pod dohľadom matky. Na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 28C/55/2020 prebieha konanie o určenie čiastočnej neplatnosti právneho úkonu, kde sa ako prejudiciálna otázka rieši duševný stav žalovanej a za týmto účelom tam bolo nariadené znalecké dokazovanie. V prejednávanej veci v tomto konaní bola žalovaná zneužitá svojím bratom a jeho súčasťou manželkou, kedy títo, využili jej duševný stav a na jej osobu vybrali úver. Finančné prostriedky vybrali ešte v ďalších dvoch prípadoch, kedy si na meno žalovanej zobrali úver, peniaze si nechali poslať buď na svoj účet alebo na účet žalovanej, ku ktorému mali dispozičné právo a z ktorého si peniaze preposlali na svoj účet. Preto žiadala žalobu zamietnuť. Ako dôkaz predložila lekársku správu od A. F. G. a psychologické posúdenie žalovanej od G. F. H.. Po návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní vec bola postúpená na prejednanie tunajšiemu súdu.

Súd zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 28C/55/2020 zabezpečil znalecký posudok A. I. J. (súdneho znalca z odboru psychiatrie) na žalovanú č. XXXXX, a ktorý konštatoval u žalobkyne (tu žalovanej) podstatnú zníženú spôsobilosť na právne úkony v dôsledku mentálnej retardácie stredne ťažkého stupňa, ktorá je u nej manifestná od detského veku. Konštatoval, že A. B. nebola schopná posúdiť následky svojho konania v čase uzatvorenia zmluvy (o zriadení záložného práva) dňa 12.8.2019. Z forenzo-psychopatologického rozboru vyplýva, že A. B. je od 18. -tich rokov invalidnou dôchodkyňou, chodila do špeciálnej školy, kde sa naučila mechanicky čítať, ale bez porozumenia prečítanému obsahu, bez chápania súvislostí a počítať sa naučila do 10; je nesamostatná a naviazaná na matku. V psychologickom vyšetrení v júli 2020 sa nachádzal jej intelekt v pásme stredného pásma mentálnej retardácie IQ 48 a ďalej je konštatované, že nedokáže vnímať realitu, posudzovať svoje konanie a vôbec nerozumie oblasti abstraktných čísel, to znamená, že nerozumie hodnotu vecí ani peňazí.

Okresný súd Trenčín na pojednávaní dňa 28.6.2022 vo veci sp.zn. 28C/55/2020 vypočul súdneho znalca A. J. a z jeho výsluchu okrem iného vyplynulo, že A. B. nie je schopná posúdiť ani obsah výzvy na zaplatenie splátky a nevie posúdiť následky svojho konania, pokiaľ ide o podpísanie plnej moci advokátovi. Znalec uviedol, že stav žalovanej je stacionárny a stredne ťažký stupeň mentálnej retardácie nie je liekmi ovplyvniteľný a nie je u nej vyhládka na zlepšenie kognitívnych funkcií.

Vzhľadom k týmto záverom súd dospel k záveru, že žalovaná nebola ani v prejednávanej veci sp.zn. 14Csp/6/2022 schopná samostatne konať pred súdom a udeliť plnú moc na zastupovanie advokátovi pre duševnú poruchu a preto jej súd uznesením č.k. 14Csp/6/2022-148 zo dňa 19.10.2022 v konaní ustanovil procesného opatrovníka – jej matku E. B..

Súd vo veci vytýčil pojednávanie, na ktoré predvolal strany, pričom procesný opatrovník sa na pojednávanie nedostavil a v konaní sa nechal zastúpiť advokátom. Advokát žalobcu bol prítomný len na prvom pojednávaní, na druhom svoju neúčasť písomne ospravedlnil. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listín, ktoré predložil žalobca, oboznámil sa s odporom proti platobnému rozkazu, súd pripojil zo spisu 28C/55/2020 znalecký posudok A. I. J., zápisnicu z pojednávania zo dňa 12.11.2021 a z 28.6.2022, časť vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-246/2-VYS-TN-2021 (výsluch E. B., uznesenie o zastavení trest. konania) vyjadrenie žalobcu o majiteľovi osobného účtu, z ktorého bol načerpaný úver a lustraval príjmy žalovanej zo Sociálnej poisťovne.

Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 38 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony (ods.1). Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou (ods.2).

Podľa § 1 ods.2 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch atď. účinným v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

Podľa § 7 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru (ods.1). Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom. (ods.2)

Podľa § 11 ods.2 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

Podľa § 451 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (ods.1). Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (ods.2).

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods.1 veta prvá Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením.

Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods.1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas neplní, je v omeškaní. Ak dlžník je v omeškaní s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania.

Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. účinného od 1.2.2013 výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Takto mal súd preukázané, že žalovaná a žalobca (vtedy podnikajúci pod obchodným menom Poštová banka, a.s.) uzavreli dňa 22.11.2019 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Úverová zmluva“). Na základe Úverovej zmluvy žalobca poskytol v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov žalovanej bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 9 200€ splatný v 96-tich splátkach po 120,34€ mesačne, pri úrokovej sadzbe 5,90% ročne a ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) 6,10% ročne. Žalovaná načerpala úver dňa 22.11.2019 (aktuálny stav úveru, posledná strana). Majiteľom osobného účtu, na ktorý bol úver zaslaný č. XXXXXXXX/XXXX bola žalovaná a v deň načerpania úveru bol zrealizovaný žalovanou hotovostný výber v celom rozsahu poskytnutia finančných prostriedkov. Keďže žalovaná úver nespĺcala, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 11.2.2021 a požiadal žalovanú o okamžité splatenie celého zostatku úveru. Z úveru bola uhradená suma 1.245,15€.

Zo znaleckého posudku A. I. J. (súdneho znalca z odboru psychiatrie) na žalovanú č. XXXXX, vyplýva, že žalovaná A. B. nebola schopná posúdiť následky svojho konania ani v čase uzatvorenia zmluvy o úvere dňa 22.11.2019, keď znalec konštatoval, že nebola schopná posúdiť následky svojho konania už pri podpise zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 12.8.2019. Z tohto posudku vyplýva, že žalovaná vie mechanicky čítať, ale bez porozumenia prečítanému obsahu, bez chápania súvislostí a počítať sa naučila do 10, jej intelekt sa pohybuje v pásme stredného pásma mentálnej retardácie IQ 48 a nedokáže vnímať realitu, posudzovať svoje konanie a vôbec nerozumie oblasti abstraktných čísel, vrátane hodnoty vecí ani peňazí. Tento stav je dlhodobý a nemenný. Napriek tomu, že nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony súdnym rozhodnutím, je nepochybné, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere žalovaná nemala spôsobilosť na právne úkony pre duševnú poruchu, ktorá ju robila na tento právny úkon neschopnou (§ 38 ods.2 Obč. zákonníka) a teda zmluva o úvere nebola platne uzavretá a je absolútne neplatná. Na základe listinných dôkazov vyplýva, že žalovaná bola na vykonanie tohto právneho úkonu zneužitá inými osobami (svojím bratom a švagrinou).

Z vykonaného dokazovania však vyplýva, že celá suma úveru 9.200€ bola vyplatená priamo na účet žalovanej a táto sama finančné prostriedky z účtu aj vybrala. Preto súd nárok uplatnený žalobou považoval za nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 457 Obč. zákonníka, a keďže zmluva o úvere nebola platne uzavretá , každý bol povinný vrátiť to, čo na jej základe dostal (§ 458 ods.1 Obč. zák.). Žalovaná bola povinná vrátiť žalobcovi istinu vo výške 9.200€ po odpočítaní už

zaplatených úhrad vo výške 1.245,15€, ktoré pre absolútnu neplatnosť zmluvy bolo možné započítať len na poskytnutú istinu, teda sumu 7.954,85€.

Žalovaná počas konania vzniesla námietku premlčania dlhu. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia ide o kombinované premlčacie doby a to subjektívnu (v odseku 1) a objektívnu (v odseku 2). Začiatok ich plynutia je stanovený odlišne a odlišný a na sebe nezávislý je aj ďalší priebeh a ich skončenie. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej 3- ročnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu obohatenia skutočne došlo. V prejednávanej veci k bezdôvodnému obohateniu došlo dňa 22.11.2019, kedy bol načeraný úver z absolútnej neplatnej zmluvy na účet, patriaci žalovanej.

Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (judikát - Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1 Cdo 67/2011). V danom prípade sa žalobca dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia dňa 5.10.2022, na pojednávaní v tejto veci, keď súd oboznámil žalobcu s výsledkami znaleckého dokazovania o zdravotnom stave žalovanej, vyplývajúceho zo znaleckého posudku A. I. J., ktorý bol vypracovaný pre potreby iného konania na tunajšom súde sp.zn. 28C/55/2020, v ktorom však žalobca nefiguroval ako účastník konania a taktiež nebol poškodenou stranou v trest. konaní sp.zn. ČVS: ORP-246/2-VYS-TN-2021. Do tohto okamihu bol žalobca dôvodne presvedčený o tom, že zmluva o úvere bola platne uzavretá. Takže 2- ročná subjektívna premlčacia doba začala žalobcovi plynúť dňa 5.10.2022 a 3-ročná objektívna premlčacia doba dňa 22.11.2019 (+3 roky je 22.11.2022) . Žaloba bola podaná na súd dňa 13.12.2021, kedy ešte žiadna z premlčacích dôb v tom čase ešte neuplynula a nárok uplatnený žalobou teda nie je premlčaný.

Vzhľadom k tomu, že žalovaná nebola schopná posúdiť následky svojho konania a to obsah doručenej výzvy na zaplatenie celého dlhu, súd za výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia považoval žalobu, ktorá bola procesnej opatrovníčke žalovanej doručená dňa 24.10.2022. Žalovanú, ktorá sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu dňom nasledujúcim po dni doručenia žaloby jej procesnej opatrovníčke (dňa 25.10.2022), súd zaviazal zaplatiť žalobcovi aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.954,85€ od 25.10.2022 do zaplatenia.

Podľa § 232 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu (ods.3). Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia (ods.4).

Súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sumu 7.954,85€ s príslušenstvom v pravidelných mesačných splátkach po 30€ mesačne, splatných vždy do 20.-teho dňa príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pod hrozbou straty výhody splátok, v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas, s poukazom na to, že žalobca zanedbal splnenie svojej povinnosti podľa § 7 zák.č. 129/2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch a vôbec neskúmal bonitu klienta (jeho schopnosť splácať úver). Pri lustrácii príjmov žalovanej zo sociálnej poisťovne vyšlo najavo, že táto nepoberá žiaden invalidný dôchodok a nepodarilo sa preukázať, či má vôbec nejaké pravidelné mesačné príjmy, z ktorých by bola schopná uhrádzať splátky dlhu. Preto v zmysle ust. § 11 ods.2 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy

veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a súd určil primerané splátky dlhu. Vo zvyšku súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 255 ods.2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

V danom prípade mal žalobca v spore čiastočný úspech. Žalobca si ku dňu vyhlásenia rozsudku uplatňoval sumu 11.120,38€ spolu s vyčísleným úrokom z omeškania a súd mu priznal sumu 7.979,91€; teda v 72% mal žalobca úspech a v 28% neúspech, pomer úspechu a neúspechu je 44% trov (72-28) v prospech žalobcu, ktoré trovy by mala platiť žalovaná. Súd právo na náhradu trov konania žalobcovi nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Za takéto dôvody súd považoval okolnosti prípadu a majetkové pomery žalovanej . Pokiaľ by žalobca nezanedbal skúmanie bonity klienta -žalovanej, predchádzajúce poskytnutiu úveru, k sporu by vôbec nebolo došlo, pretože žalovaná zjavne nemala dostatok finančných prostriedkov, aby mohla splácať úver v takejto výške. Súd prihliadol na skutočnosť, že žalovaná nebola v čase podpisu zmluvy o úvere schopná posúdiť následky svojho konania, vzhľadom na svoj zdravotný stav. Peniaze síce prevzala, ale následne ich odovzdala bratovi alebo švagrinej a stala sa obeťou machinácií zo strany jej najbližšej rodiny. Nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby uhradila samotnú istinu úveru s úrokmi z omeškania a už táto skutočnosť predstavuje pre ňu značnú finančnú záťaž. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania), proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a)neboli splnené procesné podmienky,
- b)súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c)rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d)konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e)súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f)súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g)zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h)rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.